

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut.
8 sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árték-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Inség és tüzvész.

Rémes hírek érkeznek az ország minden részéből. Itt inség ütötte fel tanyáját, amott a mindent emésztő lángnyelvek nyaldossák körül a szegény ember viskóját és keserves verejtékes munkájának csekély eredményét.

Már remegve vesszük kezünkbe a napilapokat, mert tele vannak azok rémes hírekkel, s félve tekintünk a láthatárra, mert majd északra, majd keletre látunk füstgomolyokat emelkedni.

Az a csekély termés is, a mi a nagy szárazság következtében betakarított, a tűz martalékának esik áldozatul s most már komoly aggodalommal nézhetünk a jövő tél elé.

Szegény magyar hazánk és népünk, miért érdemelte meg e csapást? Ha az isteni végzet ekképen rendelkezett velünk, tűrjük el megnyugvással és nagy bajainkban segítsünk magunkon és embertársainkon.

Csak lapunk mult számában közöltük, hogy tulajdonképeni inségről vármegyénk területén még nem beszélhetünk, de annak megjött már első szele. — Ez alkalommal már szomorúan kell jelentenünk, hogy bizony az valóra változott, mert a járásbeli főszolgabírói jelentések közül beérkezett az első, a garami járás főszolgabírájának a jelentése alispánunkhoz a mely szomorú képet tár elénk a garamvölgyi vidék állapotáról. Ezen vidék jó érzésű, hazafias munkás tót népének már egy század óta ez a sorsa. Nem elég csapás reájok, hogy földjük a hideg éghajlatnál fogva nem termi meg csak a zabot és az egyedüli táplálékát képező burgonyát, de a mellett folytonos más csapások látogatják meg.

Már a mult században egyszer az emberek között dühöngött nagy mértékben a typhus és cholera, más alkalommal pedig állatállományát tette tönkre a ragályos betegség, sőt vármegyénk története éhínségről is megemlékezik. Alig egy pár éve annak, hogy Sumjáczy nagyközség földig égett, most pedig a fővárosi lapokban olvassuk, hogy Závadka községben nagyobb tűz dühöngött. A

jelenben megint csapás éri e vidéket, mert a nagy aszály következtében jóformán nem termett ottan semmi.

Nem termett zab, nem takarmány, pusztán simára leperzselve a nap égető tűzétől tarulnak elénk a vadregényes erdők selymes kaszálói. — Junius hó 1-ső napjaiban még volt remény a burgonyatermesre, de egyszer arra ébredtek, hogy úgy az, valamint a bab és kukorica lefagyott. — jöttek azután az esőtelen száraz napok, s a mi még megmaradt, az is elszáradt. Most tehát pusztaság és szárazság terül el e kies völgyön és kétségbeesve néz a nép a jövő elé.

Megnyugtatásunkra szolgál azonban a veszelő közepette, hogy vármegyénk fő- és alispánja, valamint a gazdasági egyesület elnöke már megtették ez irányban az első lépéseket és intézkedéseket, s a folyó hó 27-ére összehívott rendkívüli vármegyei közgyűlésen vármegyénk nemesen érző közönsége meg fogja találni a módot arra, hogy miképen segítsen az állapotokon.

Ez ma már a való és vármegyénk vezérférfiai azon gondolkoznak, hogy miképen segítsenek a bajon és miképen vegyék elejét a közelgő és bekövetkező veszedelemnek, mely egy egész vidéket fenyeget. Mi pedig álmatlanul töltjük az éjszakát, mert azon aggódunk, hogy mikor verik félre a harangot és mikor harsan fel a tüzoltó rémes kürtje.

A hónapok óta tartó nagy forróság következtében minden ki van száradva és forró, úgy, hogy csak egy szikra kell és akkor vesze van városunk némely része, hol annyira össze vannak a házak építve, hogy még megközelíteni sem lehet.

Kutaink apadnak, a csurgó már alig adja a vizet, a Rima pedig csakis a város délnyugati oldalához van közel. — S a mi a legnagyobb baj, bátran merjük kimondani, hogy nincsen tüzoltóságunk csak papiroson, felszerelése pedig már régi, avult állapotban, romlik a rossz városi szer-
tárban.

Hat év előtt mily örömmel néztük, midőn a

régen szunnyadó önkéntes tüzoltó-egyesület ismét felébredt, s újja alakult. Most pedig nem tudjuk felfogni mi okból, a nemtörődomség ejtette hatalmába a több mint ötven tagot számláló szép egyesületet.

Az igaz, hogy a város meglehetősen áldozattal tart 20 hivatásos tüzoltót, s azok igyekeznek is megfelelni, kötelességüket teljesíteni; de azok a célnak és követelményeknek egyáltalán nem képesek megfelelni, a mit az intelligencia hiányának kell tulajdonítanunk. Az intelligensebb osztályból kikerülő önkéntes tüzoltótól várnánk tehát mi a biztos eredményt, s sajnos, a mennyiben ma ez a testület alszik, ne adja az Isten, de ha baj lenne, nem sok reményt fűznénk ennek sikeréhez, mert először nem érdeklí őket semmi, másodsor már a gyakorlatból is kimentek.

Ne vegye tehát felszólalásunkat senki — kiket nem illet — magára és ne tekintse támadásnak, de mi a közvéleményt szolgáljuk, s nekünk kötelességünk a jót dicsérni, a rosszat pedig osztorozni.

Rossz csillagok járnak, nagy veszély fenyeget bennünket, s emberi kötelességünk, úgy saját, mint felebarátaink élet- és vagyonbiztonsága érdekében felszólalni. Még a közigazgatási hatóságok figyelmét kérjük fel nemcsak városunk, de vármegyénk egész területén, hogy a legszükségesebb praeventív intézkedéseket haladéktalanul tegyék meg, a mi úgy fog sikerülni, ha szigorú tüzvizsgálatokat tartanak, hogy el van-e látva minden udvar a szabályrendeletben előirt tüzoltási eszközökkel.

Tegyük szívünkre kezünket, számoljunk az aggasztó körülményekkel és annak komoly következményeivel, lehetetlen, hogy jóakarattal önkénytelenül is szembe és harezba ne szálljunk a veszedelemmel, s ha az így történik, a veszedelemből — az emberi hatalom és tökélynél fogva — győztesen kell kikerülnünk.

Egyetértéssel, erővel mindent!

TÁRCZA.

Szent hangok.

(Zsolt: 104.)

Áld én lelkem! áld és magasztald
Az Urat! és hirdesd nevét!
Kinek dicsősége, sugára
Földön, égen áradva szét!
Fénye betölt eget, be földet.
Mint a nap, mely ragyogva kel.
A föld terjedt messze határát
Arany fényével önti el.

Arany fényel a völgyet, halmot.
Tüztengerbe fürösztli meg
Zöld bársonyát a zöld mezőnek.
Ágán a lomb fénytől remeg
Fénytől: mit nap felszí: a harmat.
Ki ád derűt, borulatot.
Mindenható varázserővel
Ki szűli a fényt, harmatot.

Kinek szavára bérczen, völgyön
Élet kel és élet fakad.
Pázsit, virány, fedi, borítja
A völgyet, erdős halmokat!
Pázsitot virányt, hús csermely árja
Hűvös, hullámos árja mos.
Madár dala, édes dalától
Lesz az erdő népes, zajos!

Ki ura a földnek, a menynek.
A végtelen tér és idő
Kire mutat; — kit elmulthatlan
Hirdet: a mult, jelen, jövő!
Hirdetnek a suhanó perczek.
A rohanó órák, napok;
Evek s az egymást váltva-váltó
Évtizedek, évszázadok.

A természet ezer csodái,
Földön, s a föld méhébe lenn.
Nap, hold s a csillagmilliók
A kékelő mérhetetlen.
Nagy czéljaként ki rombol, alkot;
Kezébe élet és halál.
Kibez imádva, áldva, kérve
Milliárd szív fohásza száll.

Világok ura! hozzád szárnyal
Lelkem! háláadó dalom!
Neved, dicséretedre zendül
A háláének ajkamon!
Áldjad én lelkem, áldjad Istent!
Kegyelmet, mely rám árada —
Nevét, hirdetni zengő kobzom
Imádva, ne, ne szűnj soha! *Borsody Béla.*

Uborkaszezon minálunk.

Irta: FIGYELŐ.

Kánikuli, kánikula! . . . Tyűh, az a jégen kopogóját, de meleg van! . . . mondja Csing Márki kopaszodó kobakja másfél arasznyi homlokának csurgó verejtékét főlebb tolva, hogy gyérülő hajzatának gyökerét vele táplálja. Szárazság van, nem kap nedvességet a növény, azért fogja fel ő is a nedűt, hogy kárba ne vesszen.

Izzad a szegény reggeltől estig, ujjatlan s nyakatlan ingben száguldoz falu hosszát. Andris bácsinál hőrpint, Demi sógornál kocczint, a Fillérnél nagyokat nyel, hogy hűsítse magát. Mind nem használ, végre is megadja magát sorsának, beoson odujába s leeresztett zsaluk mögül kíséri figyelemmel a falu dolgát.

A vének jobb ügyhöz méltó buzgalommal nagy fába vágják fejszájukat, századok óta elhanyagolt iskolákat az állam nyakába akarják sózni. Azt mondják: sikerül, s már is nagyokat isznak a medve bőrére.

Dr. Harsányi prelegál: „a község a megyéé, a

megye az államé, a gyerekből is honfi kell hogy legyen, nevelje az állam, elég, ha mi odaadjuk neki. Punctum, Kell még több is, majd elmondja dr. Plunder.”

„No persze, a kéne még csak, hogy mi költsünk a magunkéra; különben is nekem tut-egál; ha régi mód mellett a lett belőlem, a mi vagyok, miért legyen más különb? A ki akarja, hogy legyen, az fizessen, én úgy sem fogok, mert nincs ki után.”

Könnyű a kakuknak!

Nem így a falu kolompja. Csemetéje bőven van, magáé is, másé is ránczigálja a kattanóját. Neki mind kevés, a mi van, volt és lesz. Ő már magasabbra tör. Ha a lurkó ismeri az á-t, tanulja ismerni a b-t is ide-haza. Minek máshova vinni a pénzt, legyen itt nagyobb iskola is, olyan a melyben *pógárokat* nevel majd ő.

Igy a ravasz.

Pedig rosszul számít, mert kilátszik itt a lólabb; ő akar ott majd parancsolni. Abbul pedig nem csusz-pájol, nincs ehhez való potenciája, különb legény kell oda. Sokat markol egyszerre, de annál kevesebbet fog. Csak nemrég is azzal az eszmével akarta boldogítani atyafiait, hogy a faluból még kisebb falut faragjanak s ebbeli törekvését annyira vitte, hogy követ kapott a hasába. No e' már sok volt, úgy kellett bicsakkal kikanyarítani belőle. Sokra vihetti még, mert mindenhez ért, lehet belőle még kisbíró is.

Nyuszi bátyó sem lelkesedik érte, pedig ő a község uskola szesze; a fő rődér csak azért is mellette van, hogy ő is mondjon valamit, különben kólikát kap. A többi is ki jobbra, ki balra bólint s a végén úgy határozna, hogy majd máskor — már tizenhetedszer — határoznak.

Oszladoznak. Ezt várta Csing Márki s már előre is élvez, hogy hogyan vágják egymást kapacitálni a matatórok. Itt jönnek la, persze hogy Kolomp az első, csak úgy hányja csápjait, a hogy saját eszméjének propagandát igyekszik csinálni.

„Ugy kell lenni, a hogy én mondtam s úgy is lesz, a mint Kolomp a nevem. Ti azt nem tudjátok, mi az az uskola, csak én, a ki benne születtem, benne élek

Rendkívüli vármegyei közgyűlés. *Bornemisza* László alispán a folyó évi augusztus 27-ére kitűzött vármegyei rendkívüli közgyűlést a következő hirdetményben hívja össze:

„A rendkívüli számára időjárás folytán a tavaszi termények silány hozama s a burgonya termésének csaknem teljes megsemmisülése következtében, vármegyénk egyes vidékein előállható inséges állapot elhárítása, — és az általános nagymérvű takarmányhiány pótlása érdekében szükséges intézkedések elrendelése, — valamint a tárgysorozatban egyidejűleg közrehozandó sürgős vármegyei közügyek tárgyalása végett — rendkívüli vármegyei közgyűlés megtartása válván szükségessé — annak határidejűl főispán ur öméltségével egyetértőleg folyó évi **augusztus hó 27-ik** napjának délelőtti 10 órája Rimaszombatba a vármegye székházának nagytermébe tüzetet ki.

Midőn erről vármegyénk t. közönségét ezennel értesitem, a vármegyei bizottság tagjait személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem.

Kelt Rimaszombatban, 1904. augusztus hó 9-én.
Bornemisza, alispán.“

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 9-én dr. *Kovács* László elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél jelen voltak: id. *Gaskó* János, *Geduly* Géza, *Szabó* József Kozma, *Czinke* István, dr. *Kármán* Aladar, id. *Rábely* Miklós, *Soós* Ferencz építész, *Szomolnok* Antal, *László* János, *Varga* István, *Grózing* Miksa, *Reinitz* Zsigmond, dr. *Cziner* Miksa, *Törköly* József, *Eithey* Frigyes, id. *Sütő* István, *Koreny* Pál, *Engel* Adolt, *Szabó* József mészáros, *Tomay* Alajos, *Barna* Imre, *Molnár* József, *Samarjay* János, *Széman* Endre, id. *Csapó* János, *Lukács* Géza, *Abonyi* Pál, *Széplaky* Lajos, ifj. *Lengyel* Pál.

Elnökölő polgármester a megjelentek üdvözlésével megnyitotta a közgyűlést, s kéri a közgyűlést, hogy a rendkívüli időjárás folytán szükséges intézkedésre — hogy t. i. a városi fogatok közül kettő állandóan rendelkezésre álljon tüzesetén — adja meg az utasítást s hatalmazza fel arra, hogy addig, a míg e rendkívüli állapot tart, az egyházaknak se bocsássa rendelkezésére a fogatokat. A közgyűlés a *Czinke* István, dr. *Cziner* Miksa és *Lukács* Géza felszólalása után a felhatalmazást megadta azzal, hogy a fogatoknak miként és kik által való igénybevételei jogát véglegesen döntse el s erre a lelkészekből, továbbá *Lukács* Géza, *Molnár* József és *Soós* Ferencz építész tagokból álló bizottságot kiküldte.

Erre kezdetét vette a napirend tárgyalása. Első volt a városi vendéglő és koresmaépületek bérbeadására beadott ajánlatok betérjesztése.

Az árlejtés eredménye az volt, hogy *Rischányi* Gyula az összes épületekért 11700 korona évi bérösszeget ígért s a „Három Rózsa“ épületeinek átalakításához szükséges összeg kamatait. Ajánlatát azonban csak úgy tartja fenn, ha folyó évi deczembertől a hus- és szeszfogyasztási adó kezelését és beszedését a város neki adja.

A következő ajánlattevő *Franck* Menyhért, a „Három Rózsa“ bérlejtője, ki a „Három Rózsaért“ 8020 koronát, az átalakítások után 3000 korona maximális kamatot, a „Széchenyi-kert“ fűrdője és koresmajáért pedig 2010 koronát ajánl. — *Ujlaky* Ilona a „Három Rózsaért“ 7000 koronát, a fűrdőért 1500 koronát ajánl.

A „Gonczúzó“ koresmáért *Saltzer* Jakab pokorági lakos 1206 kor., *Leicht* Armin 1010 kor., *Blumenthal* Jakab 1060 koronát kínál.

A szabadkai koresmáért *Susztak* József 504 koronát, a „Három Rózsa“ kis üzlethelyiségeért özv. *Erdélyi* Jánosné 300 koronás ajánlatot tett, míg a városhaza alatti pinczehelyiségre vállalkozó nem akadt egy sem. *Franck* Menyhért még külön az anyagi garancia igazolására egy beadványban kötelezi magát arra, hogy biztosítékot az évi bérösszeg felét deponálja. Ezt azonban

elűtötték azzal, hogy „újabb ajánlatot“ (!?) a terminus lejártá után nem fogadják el!

A tanács a beadott ajánlatokkal szemben azt javasolja, hogy új árlejtést írjon ki a város s a feltételeket pótolja azzal, hogy az évi bérösszeg fele biztosítékként deponálód, s a „Három Rózsa“ bérlejtője tartozik a villanyvilágítás bevezetési költségeinek 50%-át megtéríteni.

A javaslatot a polgármester szóval is megindokolta azzal, hogy a tanácsot tisztán a város érdeke vezette az új árlejtés javaslatba hozatalánál. Dr. *Cziner* Miksa a *Franck* ajánlatát korrekten és kedvezőnek tartja, elfogadásra melegen ajánlja és ellenzi komoly és megfontolásra méltó érvek alapján az új árlejtést.

Molnár József a városi tanács iránt teljes bizalommal viseltetik, s miután a város érdeke azt kívánja, hogy mennél jobban hasznosíttassék egyik fő jövedelem forrása, elfogadja a tanács javaslatát.

Ifj. *Lengyel* Pál és *Szabó* József nyug. pénztárnok különösen a *Három Rózsa*ra nézve teljesen egy véleményen vannak *Cziner* ügyvédél és az ő indítványához járulnak. A megejtett szavazás eredménye az volt, hogy a tanács javaslatát 14 szavazattöbbséggel elfogadták s az új árlejtés kiírását határozatilag kimondotta a polgármester.

Következő tárgya az egyik ügyészi állás megszüntetésére vonatkozó tanácsi javaslat volt. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát, hogy miután a peres és perenkívüli ügyeket egy ügyész is elintézheti, a két állás összevonassék s a két ügyésznek eddig adott összesen 1600 koronás dotációja helyett ezután egy ügyész 1200 koronát kapjon. A *Kishonthy* Gyula halálával megüresedett helyettes árvaszéki elnöki állásra a legidősebb tanácsost *Kovács* Józsefet választották s szavazóként behívják *Szabó* Elemér gazdasági tanácsost.

A „*Csurgó-kut*“ és a hid építési költségeiből a várost még 3542 korona 33 fillér terheli. A felszámítást és a munkalátot az államépítészeti hivatal felülvizsgálta és helyesnek, illetve tervszerűnek találta. Az összeget a közgyűlés utalványozza és *Juraskó* Jakab főmérnöknek, ki a hid- és kutépítési munkalátoknál a felügyeletet kiváló szakértelemmel és lelkiismeretes buzgalommal végezte, a közgyűlés, a polgármester indítványára, elismerést és köszönetet szavazott s öt erről jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni határozta.

Ezután *Frena* János és *Lesényi* Béla illetőségének megtagadását határozatilag kimondta a közgyűlés és névszerinti szavazás után elhatározta az állami gyermekmenhely céljaira szolgáló telek megvásárlását. A telken tudvalevőleg már javában folyik az építkezés, de a törvényes forma szerint a vétel ügyében névszerint kellett szavazni. A vételi szerződést jóváhagyás végett a vármegyéhez felterjesztik.

A polgármester betérjesztette jelentését az országgyűlési képviselőválasztói jog szabályozása tárgyában teljesített összeírásról s munkalátokat végzett egyének díjazásáról. A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette s végül *Perecz* Samu árvaszéki előadónak hat heti szabadságidőt engedélyezett.

A polgármester még bejelentette, hogy a téglagyártás dolgában igen rosszul állunk a vízhiány miatt. Eddig 273 450 darab téglát készült s 1903-ról maradt 333 335. Eddig 440 860 téglát adott el s a f. év végéig legfeljebb 300 000 téglát lehet előállítani, holott a jövő évre nagyobb építkezésekhez 1 millió 400 000 téglát lesz szükség. Ezért a magánépítkezéshez a téglát kiszolgáltatását beszüntette és kéri a felhatalmazást egy új kút ásásához s a téglát árának ezenként egy koronával való felemeléséhez. Erre vonatkozólag határozatot nem hozott a közgyűlés, mert ha a közbirtokosság megegyed, hogy a marhákat a rétre hajtják, akkor az ott levő két kút használható lesz a téglát előállításához. Tehát a közbirtokosság nyilatkozatát be kell várni.

Még *Molnár* József kérte az előjáróságot és a polgármestert, hogy a mai nehéz viszonyok között a szükségesnek mutatkozó közegészségi és biztonsági intézkedéseket tegyék meg: a szorgalmas seprésről, öntözésről, a lakosság vízzel való ellátásáról lehetőleg gondoskodjanak. Felhívja a figyelmet a *Sodoma* tó elposványodására, mely szörnyű büzt áraszt, s a mocsaras helyek a környék egészségét veszélyeztetik.

Öt követi a falu „barát“-ja, hogy neki rugaszkodik a dobásnak, tőgája söpri a porondot, sandálja elszabadul s egyenesen Kolomp orrára száll.

Könnyezik ettől *Csing* Márki, akkorákat nevet a homályban. A vidékiek is jól mulatnak ezen az uri mulatságon, a milyenhez ők nincsenek hozzászokva.

Egy „szépség csapat“ vonul most az uton; csinosak, tessék, ügyesek. Járásuk tánc, csevegésük dallam, alakjaik Junók. Sajátságos, hogy szoknyáját egyik sem fogja csokorba, úgy látszik félnek a következményektől, t. i. kilátszanék a stoppolatlan harisnya. *Csing* Márki azonban úgy is látja, hogy biz ott nagyon is nyári harisnyák léteznek.

Beértek. Általános felállás, „kezeit csókolom“-ozás, hely-kínálás. Előkerül a szivartárca is, ki vékonyat, ki vastagot dug a fejébe. Valaki danolást indítványoz, hajrá, szól a nóta: „Befordultam a konyhára — előlrol...“ stb. Vonatzakotolás hallatszik, fűtűl a gőzös. készülődik a kompánia. Dr. Harsányi elébük áll: „Lépést se tovább, addig áll a masina, a míg én indítom. En is utazom, még pedig ingyen, megyek egy tábornok barátomhoz.“

Apropos, most jut eszembe, hogy dr. Harsányi a vasut létesítője. Mikor a masina először fűtűl a falunak, nagy murit csaptak. Harsányi sarkantyus eszímában, frakkban, czilinderben és kardosan jelent meg. A kard öve valamikor egy „közös“ nadrágot ékesített, s varczgelb. Maga a kard pedig czukorspárgával kötődött az övhöz.

Mulatság közben megesett azután az a fatális eset, hogy Harsányinak levágták frakkszárnyait s gombostűvel újra oda tűzték, a czilindert pedig a kobakjába szalajtották. Búszke is ő erre, nem adná egy vak lóért!

A kompánia teleczihelődik, a tesmérek csókolóznak, pusztit kap pajtás pajtástól, a szépek „Banzáj“ t kiáltanak s megindul a masina.

Csing Márki pedig sok tapasztalattal hazaballag s átengedi magát a jól megérdemelt pihenésnek.

A polgármester — a mennyire lehet — megnyugtatta a közgyűlést, hogy mindent elkövet a közegészség és közbiztonság érdekében. Kutak ásását vették tervbe, új öntözöt is beszereznek, addig hordókkal fognak öntözni, a patakok medrének tisztán tartása érdekében is intézkedett a rendőrkapitánnyal együtt, a tűzoltóság gyakorlatán vasárnap megjelent, megvizsgálta a szereket, s jókarban levőknek találta. elrendelte az udvaroknak u. n. kapitányvízzel való ellátását és ezt a rendőrség ellenőrzi fogja, egyszóval ő csakugyan mindent megtesz, a mit csak tehet.

Czinke István kéri az egészséges, jó vízzel bíró kutak házanként való összeírását és a tulajdonosok engedélyét arra, hogy szükség esetén vizet vihessenek az ilyen kutakból, s a lakossággal közlendő lesz, hogy mely kutakból vihetnek. ha a közutak esetleg beszüntetnék a vizszolgáltatást. *Perecz* Samu és *Törköly* József az öntözésre nézve tettek figyelemre méltó javaslatot.

A közgyűlés, melyet a szabadkai táj miatt fél órára felfüggesztett a polgármester, 5 óra tájban ért véget.

Vármegyei közig. bizotts. közgyűlés.

Gömör-Kishontvármegye közig. bizottsága folyó hó 8-án tartotta rendes havi ülését pelszúci *Hámos* László főispán elnöklete alatt. Jelen voltak: *Bornemisza* László alispán, *Máriássy* Andor, *Fáy* Gyula, *Kubinyi* Andor p. ü. igazgató, *Szakall* Vincze árvaszéki elnök, *Kubinyi* Ferencz főügyész, dr. *Mesko* Miklós várm. főorvos, dr. *Mészáros* István királyi ügyész, *Juraskó* Jakab kir. főmérnök, *Drusner* György kir. tanfelügyelő, *Rozsnyay* Károly kir. kultúr-főmérnök, *Lukács* Géza főjegyző a bizottság törvényszerinti jegyzője és *Komáromy* István aljegyző tb. fszbíró alispáni előadó.

Főispán a megjelenteket szívélyesen üdvözlőlvén az ülést megnyitja s a meg nem jelent tagok igazolását tudomásul veszi. Ezután alispán olvassa következő jelentését:

„Tekintetes vármegyei közigazgatási bizottság!

A vármegyei közigazgatás július havi állapotáról van szerencsém rendszerinti tisztí jelentésemet a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni

A múlt hó folyama alatt oly különös esemény, mely a vármegyei közigazgatást rendes menetében megzavarta, vagy éppen nagyobb mérvben megakadályozta volna, elő nem fordult. A vármegyei tisztikar általában törvényszerinti kötelességének megfelelni igyekezett s a vármegyei közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvényszerű elintézésben reszesítették

Különben vármegyei közigazgatásunk egyes kiválóbb jelentőségű ügyeinek állásáról részletes értesítést nyújt, a legközelebbi rendes nyári közgyűlésünk elé terjesztett jelentésem, bátor vagyok ennél fogva azt tudomásul vétel végett tiszteletteljesen mellékelve bemutatni.

Méltó aggodalommal különösen is megemlékezni kívánok mezőgazdasági viszonyaink súlyos és válságos helyzetéről s a folytonosan tartó nagy szárazság káros hatásáról, valamint a bekövetkező inséges állapot elhárítása érdekében teendő kivételes intézkedések foganatba vételéről.

A folytonos szárazság és nagy hőség következtében júliusi közgyűlésünk idejétől napról-napra súlyosabb lett mezőgazdaságunknak mar a nélkül is válságos helyzetbe átalában az egész vármegye területén.

Általános a takarmányhiány, valamint a burgonya-termés silány volta egész vidékeket aggodalommal tölt el a jövőt illetőleg.

Legsúlyosabb a helyzet a garamvölgyi községekben, továbbá a Balog és Rima völgyön, valamint *Ratkó* vidékén s a *Murány* völgyben.

Minden esetre szükségét látom annak, hogy ezt a nagyjelentőségű kérdést teljes egészében sürgősen komoly megfontolás és elhatározás tárgyává tegyük s a végből a járasok főszolgabiráit részletes jelentéstételre felhívtam, hogy ezen jelentéseknek, valamint személyes tapasztalataimnak alapján, legközelebb még e hó folyama alatt tartandó rendkívüli közgyűlésünknek részletes előterjesztésemet megtenni módomban legyen.“

Kelt Rimaszombatban, 1904. aug. hó 8-án.

Bornemisza László, alispán.

A jelentés tudomásulvétele után alispán bejelenti, hogy a jelenkező inség esetére a legszükségesebb intézkedéseket megtette s a hogy a járasokból beérkező jelentések megérkeznek, azonnal kimerítő és részletes előterjesztést fog tenni a folyó hó 27-ére kitűzött rendkívüli vármegyei közgyűlésnek. Már előzetesen bejelenti, hogy legzélszerűbbnek tartaná, ha véleménye szerint egy központi és minden járasban egy végrehajtó bizottság alakíthatnák, a mely bizottságnak feladata lenne a bekövetkező inség esetén az övintézkedéseket megtenni. *Máriássy* Andor teljesen osztja az alispán véleményét s hozzáteszi, hogy ő abban a véleményben van, miszerint a szomorú állapot a megyei gazdasági egyesületek, illetve annak elnökségére rója a legterhebb teendőket, az egyesület elnöke lenne tehát felkérendő, hogy ezen ügyet teljesen magáévá téve, esetről-esetre a vármegyének részletes előterjesztést tegyen.

Alispán megnyugtatta a bizottságot, hogy a gazdasági egyesület már akcióba lépett és a szükséges élelmi cikkek és takarmányfélék beszerzése céljából át is irt.

Ez után a rendes folyó ügyek vétettek tárgyalás alá, a bizottsági ülés 1 órakor befejeztetett. Delután 3 órakor pedig utadó felszólamlási ülés tartatott.

Iskolai értesítők.

A dobsinai m. kir. állami polgári fiúiskola XII. értesítőjét a múlt évről *Hawaii* J. Ede igazgató állította össze s mindjárt az első lapon a csinos iskolaépület homlokrajzát közli. Az első cikket a múlt tanévre vonatkozó adatok képezik, a tanári karban előfordult változások, tanulmányi kirándulások, a tantestület működése, a tanítás menete, egészségügy, jótékonyseg, iskolai ünnepek, a tanulók magaviselete és előmenetele. évszázó vizsgálatok stb. mind ismertette vannak s az érdeklődő könnyű szerrel betekintést nyerhet az iskola múlt évi életébe. Beiratkozott 138 tanuló, jeles általános osztályzatúak voltak: az I-ső osztályban *Szombathy* László, II-ik osztályban *Dinda* Árpád, *Wlahofszky* András, a

s benne nem fogok meghalni. Tudjátok, hogy pap is voltam, — két hónapig — az is tanít. Ha az uskola a státusé lesz, meglátjátok, fiaitok nemcsak igen, nem-et fognak mondani a vizsgán, mint most, hanem azt is, hogy ki tanította őket erre. Mert ezt még most nem tudják. Azután a tanító akkor az államé lesz, a kántornak több ideje lesz szép bucsuztatókat írni; meglátjátok, milyen szépen foglak elbucsuztatni, magatok is gyönyörködtök majd benne.“

Igy-igy az imposztor!

Mennyi szellem, mennyi ész, mennyi öszinteség!

Hogy kaczag ezeken *Csing* Márki, a szeme dülled belé. Hogyisne, Kolomp a falu esze, kinek mi kell, nála találja; a tanácsok serege minden percében készen van. Igaz, hogy másnap megtagadja, hogy látott valakit.

Az „Ágoston-ligetbe“ tartanak. Ide jön dr. Harsányi szobra, de majd csak azután, ha kitömik.

A faluban a vármegyei mesterek serege ülésezik. Ezt ünnepélyek, kirándulások követik. Első pont a *tenyisz-pálya* megtekintése, másképen úgy hívják, hogy drótketrecz. Már is rakják a czvikkereket a gyengébb szeműek, hogy a látóvalókat jól élvezhessék. Azután jön az új tekepálya felszentelése, hangverseny a fűrdőben, zuhany-évezet, kutyazárlat feloldása. éhség, szomjúság, szárazság beszüntetése, a falu kivilágítása, a locsolás befejezése, füstölő malom megrendszabályozása stb. stb. Gazdag program, Kolompot dicséri.

De már erre *Csing* Márki is kíváncsi. Külömben is leszált már a nap, hűvösebb lesz, kiballag az árnyasba s behúzódik a homályba, onnan gyönyörködik a történetdőkben.

Huh, mekkorákat kurjantanak, hogy recseg Kolomp mester, a hársfák is másfelé hajlanak.

Most áll ki a placzra *Sanyaró* Vendel; sovány és hosszú, mint az agár. A csont is zörög benne. A tekepálya nagy golyót markol, sokat akar útni, neki is hajítja elsőnek s talál — zsidót. De ezt már nem hagyja szó nélkül *Kurta* oldalbordája, neki ront: „Ne üss legjobb barátaimat, mert számolok veled!“

Megrémül a sovány, kétrét hajlik s elszompolyog.

III-ik osztályban Hoffmann Elemér és Nemes Aladár, a IV-ik osztályban Lux Mihály és Rozlosznik András. A bevégzett tananyag ismertetésén kívül a statisztikai adatok, könyv és szertár állapota, az ifjúsági segélyző egyesület működése és a jövő évben használandó tankönyvek jegyzéke vannak közölve.

A dobsinai községi polgári leányiskola értesítőjét a múlt évről Halasi Jenő igazgató szerkesztette s az iskolai év történetének főbb adatait ismerteti első sorban. Az iskolaszékről, a tanfélétről és a tanulókról közli a szükséges és érdemleges adatokat, majd a rendtartási és fegyelmi szabályzat és a magánvizsgálatokra vonatkozó közlemények jönnek sorra. A bevégzett tananyag, a statisztikai adatok, növendékek névsora osztályzat nélkül, jelentés a könyv és szertárról, kézimunkákról, a felállítandó kézimunka-tanfolyam tervezete, jótékony adományok stb. a 64 oldalra terjedő füzetet megtöltik. A négy osztályban összesen 136 növendék volt beírva s 122 osztályoztatott. A kitűnő növendékek megérdemelnék, hogy nevüket felemlítsük, de nem tudjuk, kik voltak.

A siket-némák és vakok „Cházár András” jolsvai intézetének értesítőjét az igazgató-tanárság: Nécsey János közli.

Az intézet felettes hatósága: a közoktatási minisztérium és Jolsva város fenhatósága. Védnöke: gr. Andrássy Dénes. Az oktatás a miniszteri tanterv szerint vezetett. Az I-ő osztályban 10, a II-ik osztályban 9, a III-ik osztályban 9 növendék, összesen 28 volt az év végén, általában a növendékek igen jó viseletűek és szorgalmasok voltak. — Az értesítő végén az intézet jótékony alapítói vannak felsorolva s a jövő évre vonatkozó ügyelmeztetés van közölve.

Gömör-Kishont t. e. vármegye törvényhatósági bizottsága által Rimaszombatban, 1904. évi augusztus hó 27-én tartandó rendkívüli közgyűlés

tárgysorozata:

1. 9121. A m. kir. belügyminiszteriumnak július hó 15-én 70616-1904 II. a szám alatt kelt rendelete az 1904. évi vármegyei költségvetés megállapítása és felülvizsgálata tárgyában s az alispánnak erre vonatkozólag tett felvilágosító jelentése

2. Alispán véleményes előterjesztése a rendkívüli száraz időjárás káros hatása folytán a tavaszi termények silány hozama s a kapas növények, főleg a burgonya termés csaknem teljes megsemmisülése folytán bekövetkezhető inséges állapot elhárítása és a takarmányhiány pótlása érdekében szükséges intézkedések megtétele tárgyában.

3. A járásközségi főszolgabíráinak ugyane tárgyban beadott jelentései.

4. 9516. Az Oláhpaták községben dühöngött tűzvész által véginségre jutottak élelemmel való ellátására a vármegyei inszégalapból kiutalványozott 1000 korona segélyösszeg tárgyában hozott alispáni határozat.

5. 9057. A závadkai tűzkárosultak segélyezése tárgyában főszolgabírónak beadott hivatalos jelentése.

6. 8230. Ügyészi vélemény Helya község képviselőtestülete által a segélyező lakbérátalányának megállapítása tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdekében.

7. 9599. Megyei útbiztosok kérvénye fizetésük rendezése és rangosztályba sorozásuk iránt.

8. 7914. Ügyészi vélemény Helya község képviselőtestülete által telekkönyvi íveinek rendezési előmunkálataira 80 korona megállapítása tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdekében.

9. 8501. Ügyészi vélemény Dobsina rt. város és a dobsinai kaszinó egyesület között létrejött bérleti szerződés jóváhagyása érdekében.

10. 8905. Rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétség véleményes jelentése a kisbirtokosok országos földhitelintézeténél tett alapítvány hátrálékos összegének a vármegyei tisztai nyugdíjalap pénztárból leendő kifizetése tárgyában.

11. 7031. Pel-űz község előjárósága a Pásztor István és társaival kötött csereszterződést kiegészítve be-terjeszti.

12. 8859. Államépítészeti hivatal véleményes jelentése a nagyszuhai körjegyzői lak építése ügyében.

13. 8404. Ügyészi vélemény Jolsva város és Deutsch Fülöp között a város területén található márvány-féle kőzet hasznosbérbe adása tárgyában létrejött szerződés jóváhagyása érdekében.

14. 8491. Ügyészi vélemény Pápoc község képviselőtestülete által a koresmaház építése ügyében hozott határozat jóváhagyása érdekében.

15. 9522. A községi és körjegyzők, valamint a segélyező illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. évi XI. t. cz. végrehajtása tárgyában 77 500/904. sz. a. kiadott belügyminiszeri utasítás 10 §-a értelmében járásonként alakítandó becselő bizottságokba két-két tagnak, esetleg egy-egy póttagnak megválasztása.

Tűz mindenfelé.

Folyó augusztus hó 9-én délután 3 órakor a tűzoltó kurt vészes hangja riasztotta fel városunk közönségét. Nagy riadalom támadt azonnal, mert már régen zavarta városunk nyugalmat tüzi lárcja. A toronyőr jelzése szerint Szabadka pusztá felett tornyosultak a füst-fellegek, mire a tűzoltóság egy kétsugarú feckendővel és két vizes hordóval a helyszínére sietett. Támadásról már szó sem lehetett, mert a bérli cséplés alatt lévő 3 buzakazla s között a cséplő lángok között állott. A tűzoltóság és a kivezényelt katonaság tehát csakis szigorúan a mentésre szorítottok. Két feckendővel támadták meg a gazdasági épületeket és sikerült így a nagy szélben a tűz átterjedését megakadályozni. A mint a tűzoltóparancsnokságtól értesülünk, ki a helyszínen kinyomozta a tűz keletkezését — nagy felelősség terheli a cséplést, mert a gép rozsz szikrafogója következtében a nap folyamán több ízben meggyulladt a polyva, s midőn erre a cséplő gépész figyelmeztetve lett, nem engedelmességet, hanem tovább cséplést és így esett meg a szerencsétlenség. Reméljük, hogy az illető mulasztó megfogja kapni a büntetést, s intő példa lesz a jövőre nézve annak is inkább, mert igen nagy veszély fenyegette a város tulaj-

donát képező épületeket és kincstár nagyértékű lőállományát. — Nem hagyhatjuk szó nélkül megemlékezni a mentelepi parancsnok körültekintő gondoskodásáról, Igner szadósról, a ki Onody hadnagy vezetése alatt az összes legénységet azonnal munkába állította és Nerhaft állatorvossal együtt tevékeny részt vett a tűz elfojtásában. Egy kellemetlenség is történt, a mennyiben egy ur, — nem akarjuk megnevezni, — nem tudjuk kinek a megbízásából, a késő esti órákban, midőn a tűz teljes lokalizására a tűzoltóság a víz hordáshoz lovat kért, azt megtagadta azzal, hogy oltáshoz lo nincs. A tűzoltóság követelésére azonban lo végre is lett és éjjel 11 órakor már egy szikra sem pislogott. A mentelepi legénység derekasan viselte magát az oltásban. — A város részéről Budinyi Gyula rendőrkapitány és Szabó Elemér tanácsos voltak jelen.

Folyó augusztus hó 7-én a derencsényi erdőben ismeretlen körülmények folytán a déli órákban tűz támadt. A nagy szárazságban a tűz gyorsan terjedt s pár óra alatt 200 hold erdő a lott lángokban és lett martaléka a mindent pusztító elemnek. Biztos értesülést a kár nagyságáról még nem kaptunk, csak emlegetni hallottuk, hogy körülbelül 10000 köbméter készen lévő famennyiség is elégett. A tűz továbbterjedésének megakadályozása annak tulajdonítható, hogy a balogi csendőrszörös szigorú őrsparancsnoka karhatalommal állította elő a község lakosait, mert a Garam egy folyóban levő nagy erdőterület egészben is áldozatul eshetett volna.

Folyó augusztus hó 8-án a kokovai erdőségek felett nagy füstgomolyok láttunk emelkedni. Értesítést még nem vettünk, hogy hol volt a tűz, de valószínűleg nagyobb erdőtűznek kellett lenni azon a vidéken.

F. augusztus hó 7-én a vasútvonal mentén fekvő sziklónki erdőségben is tűz ütött ki déltájban s az erdő számtalan helyen gyulladt ki, de estig sikerült lokalizálni a tüzet.

E pillanatban lapunk zártakor kapjuk a lesújtó hírt, hogy városunk tamá-falvi, majsai, hosszúbérez nevű erdő részei egy lángtengerben hamvadnak. D. e. 11 órakor szólalt meg a tűzoltó kurt s hangzott el, hogy ég az Antali pusztá. A hirre kissé megnyugodtak a kedélyek, mert az első hir az volt, hogy Tamásfalva ég. A toronyőr azonban jobban körültekintvén, a városi erdőkben jelezte a tüzet, mire az oltásra minden részről a leg-sürgősebb intézkedések tétettek. Pár óra alatt a városból, Tamásfalvából és Dusából pár száz ember vonult a helyszínre, de minden emberi hatalom és törekvés kárba veszett, mert lehetetlen volt menteni, oly szélvihar dühöngött a bérceken és a száraz avar által felgyújtott ölfá mennyiség oly iszonyú hőséget terjesztett, hogy megközelíteni sem lehetett. Egész délután piszkos, fekete felhő nagy-ságu füstgomolyok borították az eget és menthetlenül hamvad a város nagy értéket képviselő ölfakészlete, a szadós makkfák, a fiatal vágás és a gyönyörű fiatal fenyves, melynek égése festői látványt nyújt és ropogása egyenlő az elhangzó ágyú bömböléssel.

A kinek csak keze lába van, seprővel, ásóval, kapával és minden kéznél levő szerszámmal igyekszik a tűz terjedését megakadályozni és nem lehet, mert az erdő sűrű, el vágni nem lehet, a föld kemény a kapát nem veszi be, csupán csak a seprő az, mellyel dolgozni lehet.

Tamásfalát is nagy veszély fenyegeti, de ezt sikerül a nagyszámu embertömegnek megakadályozni.

Hogy mily terület égett le és áll még lángokban s hogy mennyi a kár, ma még hozzávetőleg sem lehet megállapítani, mert sok helyhez hozzá sem lehet férni. Tudósítónk véleménye szerint eddig körülbelül 150 hold égett le s a kár meghaladja a 100000 koronát.

E mellett a rimaszombati vadász-társulat is nagy kárt szenved s ez idényben vége van passziójának; mert sok pénzen beállított vad állománya szintén a lángok martaléka lesz.

Erdekes nézni, hogy itt egy megrémült öz-bak futkos megperselten, amott egy félig már megégett tapsi füles alig alig bakóczázik s végül leégett farkkal busan csuszik ki a ravasz róka az oltók között, hogy meneküljön. A gyáva fácánok nem is menekülnek, ott égnék el a bokor tövében a fogolylyal együtt.

A tűz keletkezését megállapítani nem lehet, az a vett hir szerint valószínűleg gyújtogatásból eredt, mert több helyen gyulladt ki egyszerre az erdő és azért terjedt oly rohamosan. Állandóan a helyszínen tartózkodik a város polgármestere és a tanács tagjai, a tűzoltó fő-és alparancsnok stb.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították avagy hátrálékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátrálékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Allami iskolai gondnoksági tagok kinevezése. A főispán a most államosított garamvölgyi népi iskolák gondnokait kinevezvén, a helységeiben elnök lett Helló József róm. kath. plébános, tagok Szift Gyula főerdész, dr. Csiky Ferencz orvos, Holits Ernő jegyző, Tomory Géza főszolgabíró és Schréter Gyula vasgyári igazgató; — a pohorellaiban elnök Dollák Rezső róm. kath. lelkész, tagok: Chlebus József földműves, Mátys András földműves, Sasavina Pál földműves, Kajaba Árpád jegyző, Eisenhut Pál főszámvevő és Schréter Gyula vasgyári igazgató; — a polónkaiban elnök: Golda János esperes-plébános, tagok: Gölniczky Emil jegyző, Holéczy Gusztáv főerdész, Lux Mihály kereskedő, Bjel Mihály birtokos, Okolicsányi Lajos erdőmester és Schréter Gyula vasgyári igazgató; s végül a závadkaiban elnök: Lux János főerdész, tagok: Schréter Gyula vasgyári igazgató és Rolkó József koresmáros.

Előléptetések A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter Branszky Vendel m. kir. bányatanácsos felügyelőt a II. rangosztály I. fiz. fokozatába, Lang Gusztáv mérnök-gyakornokot pedig az V. osztály III. fizetési osztályba segédmérnöké, Török László segédmérnököt Vashegyen a IV. fizetési osztály III. fokozatába rendes mérnöké léptette elő.

Tíz éves találkozó Vasárnap, f. hó 14-én lesz városunkban tíz éves találkozás az 1894-ben a helybeli főgimnáziumban érettségét tett ifjaknak, Dr. Glau Pál városi főjegyző a találkozó összehívója.

Egyházmegyei közgyűlés és műestély. A gömöri ag. hitv. egyházmegye ez idei közgyűlést Nagyrőczen f. hó 2 és 3-ik napján tartotta meg Kubinyi Géza esperességi felügyelő és Szontagh Andor esp. másodfelügyelő, valamint Terray Gyula főesperes elnökléte és az egyházmegye számos notabilitása, felügyelői, lelkészi, tanári és tanítói kara s számos egyházak küldöttjei részvétel mellett. Ezen közgyűlést előzőleg 2-án a délutáni órákban megtartották az egyházmegye tanügyi, gyámintézeti bizottsági üléseit és a közgyűlést előkészítő tanácskozást is. E-esté következett a vendégek szórakoztatására dr. Mihálik Dezső által rendezett művészi magaslapon álló, változatos tartalmu hangverseny. — A műestély első száma zenekartott volt, mit Török László, dr. Terhes Samu, Nagy Lajos és dr. Mihálik Dezső adtak elő művészi összejáratokkal. A tetszéssel fogadott zene-szám után Terhes Samu dr. szerkesztő érdekes fölölvásást tartott, mindvégig élénk derűtségben tartva a hallgatókat. Várady Antal Rákóczi-ját szavaltá ezután Török Margit, ügyesen kísérte zongorán Török László. — Mihálik Dezső dr. tarogatójátéka után Deschán Ilonka vig monológja aratott szép sikert. Zsoldos Istvánné Bottó dr. ügyes zongorajátékkal kísért éneke is igen tetszett. Végül egy sikerült előkép: Téli est falan következett. A műestélyt nagyszámu és előkelő közönség nézte végig, kiknek sorában ott volt megynék főispánja: Hámos László is. — A műestélyt reggelig tartó kedélyes táncmulatság fejezte be, mely tetemes összeggel gyarapította a rozsnói kerületi ag. ev. felső leányiskola internátusát.

Halálozás. A régi nemes Abaffy család egyik tisztos kort ért tagja: Abaffy Gusztáv hunyt el f. hó 9-ikén 88 éves korában Abafalan. A család következő jelentést adta ki: „Fodor Gusztáv, neje, gyermekei és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja szeretett nagybátyjának, felsőlehotai és abafalusi Abaffy Gusztávnak élete 88 évében folyó hó 9-én reggeli 5 órakor végelgyengülésben történt csendes elhunytat. A megboldogult hült tetemei folyó hó 11-én délelőtt 9 órakor tognak Abafalván a róm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szék mise áldozat ugyan az nap d. e. 10 órakor fog az egek Uranak bemutatatni. — Kelt Abafalván, 1904. augusztus hó 9-én. Enyhítse a sir hosszas fájdalmait.

Államfogházi büntetés. Lapunk volt felelős szerkesztője a parviadal vétsége miatt elítelt: dr. Diene Gyula putnoki közszeretnek örvendő ügyvéd, mult héten töltötte ki az itteni kir. törvényszék fogházában három napos államfogház büntetését.

Szép siker. A zongoraművészet terén szép sikereket ért el Soós Ferencz helybeli építész tehetséges leánya: Irén, ki a Somogyi-féle konzervatoriumot kitűnő sikerrel végezte s őt az intézethez mindjárt tanárnővé választották.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Csizy Miklós nagyrőczei állami polgári iskolai tanárt a pásztói állami polgári iskolához áthelyezte.

Gazdász diploma. Náraay Andor, városunk szülője és a helybeli gimnázium egykori növendéke, ki jelenleg gróf Serényi Béla államtitkár putnoki uradalomban gazdasági gyakornok, a gazdasz diplomát a magyar-óvári akadémián szép sikerrel megszerezte és mint halljuk ezzel még nem elégszik meg a törekvő fiatal ember, hanem az állatorvosi oklevelet is meg akarja szerezni.

Esküvő. Altman Samu helybeli üzletvezető folyó hó 21-én az itteni izr. templomban tartja esküvőjét Krausz Jakab festő kedves leányával: Bettivel.

Csendőrszörös a Garamon. A Garamon tudvalevőleg csupán Pohorellán van csendőrszörös s most egy új őrs felállításának előmunkálatait kezdték meg. Szalay szadós Balassagyarmatról folyó hó 6-án megjelent a Garamon s tárgyalásokat folytatott a főszolgabíróval, továbbá a gyári igazgatóval: Schréder Gyulával és Sumjác községgel az őrs számára építendő laktanya ügyében.

A konzervgyár részvénytársaság igazgatósága folyó hó 8-án Molnar József elnöklésével ülést tartott, melyen az évi zárszámadásokat bemutatták. Most a felügyelőbizottság kezdte meg a számadások és ügykezelés felülvizsgálatát.

Hirtelen elhalt ügyvéd. Dr. Guttlohn Márton, 32 éves rozsnói fiatal és szép tehetségű ügyvéd, ki egy ismerősével Nizzába akart utazni, f. hó 4-én pénteken éjjelkor a székesfehérvári állomáson a vonat hirtelen roszsul lett. A már elindított vonatot megállították s az ügyvédet kiemelték a kocsiából, hogy az előhívott mentők a kórházba szállítsák. Utközben azonban meghalt. Halálát, mint a boncolás során kintűnt, szívizom-léhdés okozta. Az ügyvéd hozzátartozóit táviratban értesítették a szerencsétlenségről, kik mélyen lesújtva utaztak rögtön Székesfehérvárra. A fiatal ügyvéd-et, kinek halála Rozsnón és környékén ószinte részvétet kelt, 7-én temették el.

Iparosok mulatsága. A helybeli általános ipar-terület az elagott iparosok nyugdíjintézete javára mult vasárnap a Szechenyi kertben szépen sikerült, kedélyes mulatságot rendezett, melyen az értelmiség és a polgárság igazán tekiutélyes számmal volt képviselve. Megjelent Farkas Ábrahám kerületünk közszeretnek örvendő országgyűlési képviselője főval: Farkas Zoltannal együtt. A mulatság fokozott jó kedvben éjfélig tartott.

Halálozás. Pongó Irma, Pongó Lajos kir. adó-tiszt testvérhuga augusztus hó 3-án, a hajnali órákban 15 éves korában elhunyt s 4-én temették.

Turisták. Három budapesti derék diák gyerek, névszerint Geilert Lajos, Magyar Á. Ervin VI. polgári iskolai tanulók és Fried Géza technológiai növendék tanulmányi kirándulást tettek és pedig gyalogosan. Julius hó 30-án indultak Budapestről, utba ejtették Hatvan, Gyöngyös, Parad, Eger, Diósgyőr, Miskolc, Aggtelek, stb. helyeket és mindezt gyalogszettel. — Városunkba f. hó 8-ikán érkeztek s egy éjjeli pihenő után Losoncz Fülel, Salgó-Tarján, Aszód, Gödöllő helyeket érintve, 16—18 nap alatt befejezik a meglehetősen hosszú körutat. — Ide teljesen jó conditióban érkeztek, fáradságról nem beszéltek, csak élvezetről, s városunkból és a híres Batyiból kellemes emlékekkel távoztak.

Kiadó ház.

Tamásfalán. a Mező-utca elején egy kényelmes lakás, mely a külön udvar és mellékhelyiségeken kívül: három szoba, konyha kamara és előszobából áll, azonnal bérbe vehető. — Ertekezhetni kívül lehet? Megtudható e lap kiadóhivatalában

Diákok elhelyezése.

A főgimnázium szomszédságában (Ferenczy-utca) két uri családnál diákok az iskolai évre teljes ellátás mellett — esetleg alumnisták is — kedvező feltételek mellett felfogadhatók. **Kinél?** Megtudható e lap kiadóhivatalában. — Levélbeli megkeresésre válasz küldetük. 1-3

Egy teljesen új

Puch-féle bicikli

jutányos áron eladó. Megtekinthető **Rábely Miklós** könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat.

Hirdetmény.

1626 sz. — A tornallyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **dr. Dienes Gyula** ügyvéd által képviselt, a **putnoki hitelbank részvénytársaság** végrehajtatonak **özvegy Tóth Istvánné, Horváth Mária** végrehajtást szenvedő elleni 146 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a putnoki 291. sz. tjkönyvben A. 1. 2. sor, 372/a. és 372/b. hrzi számú 308. összezárt zsellérbáz, udvar és kertnek Osváth Krisztina, Kálmán, Osgyáni Pálné, Osváth Erzsébet, Kis Lajosné, Osváth Mária (Irma), Osváth György, Osváth Bertalan, Horváth Dénes, Horváth Sándor és Horváth Mária özv. Tóth Istvánné nevére álló talaj tulajdonára a végreh. törvény 156 § a alapján 153 koronában, a putnoki 292. sz. tjkönyvben A. 1. 2. sor, 37/a, 373/b. hrzi sz. 309. összezárt zsellér ház, udvar és kertnek Osváth Tamás, Osváth Krisztina, Horváth János, Horváth Sándor és Horváth Mária özv. Tóth Istvánné nevére álló talaj tulajdonára a végreh. törvény 156 § a alapján 81 koronában, a putnoki 293. számú tjkönyvben A. 1. 2. 374/a. 374/b. hrzi sz. alatt foglalt 310. összezárt zsellér ház, udvar és kertnek Osváth Krisztina, Osváth Kálmán, Osgyáni Pálné, Osváth Erzsébet, Kis Lajosné, Osváth Mária (Irma), Osváth György, Osváth Bertalan, Horváth Dénes, Horváth Sándor és Horváth Mária özv. Tóth Istvánné nevére álló talaj tulajdonára a végreh. törvény 156 § a alapján 171 koronában, a putnoki 799/a. sz. tjkönyvben A. I. 1. 2. sor, 1203. 1204. hrzi szám alatt felvett erdőnek B. 11 a özv. Tóth Istvánné, Horváth Mária nevére álló részére 48 korona, végre a dienesfalai 46. számú tjkönyvben A. I. 3. sor, 126/a. hrzi szám alatt foglalt s Horváth Dénes, Horváth Sándor s a Tóth Horváth Mária nevére álló erdőre, a végreh. törvény 156 § a alapján 192 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi szeptember hó 6-ik** napján, délelőtt 9 órakor Putnok községében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatul fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényezikk 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8 § ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 170. § a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Tornallyai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság 1904. évi június hó 27-én.

Münster, kir. járásbíró.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú, — ki magyarul helyesen írni és jól olvasni tud — **Rábely Miklós** könyvnyomdájában felfogadtatik.

zella 3 éves, *Oravecz Miklós 7 hónapos. A * gal jelzetek a gömörmegei közpörházban haltak el.

Számadás Nagyrőczen augusztus 2-án az ág. ev. esperességi gyűlés alkalmából a rozsnói kerületi ág. ev. felső leányiskola internátusa javára rendezett műestély anyagi eredményét a következőkben van szerencsém elszámolni: Bevétel volt jegyekből 734 korona. Jegyek megváltásából 26 korona Felülfizetésekből 128 korona

Osszesen: 888 korona.

Kiadás volt 353 korona.

Maradt a jótékonykezéln 535 korona. Nagyrőcze, 1904 augusztus 6 — A rendezőség nevében: *Mihalik Dezső.*

Számadás A rimaszombati általános ipartestület kebelében alakult nyugdíjgyesület javára folyó hó 7-én a Széchényi-kertben rendezett nyári táncmulatság összes bevétele beléptidij és felülfizetések:

ben volt 329 20 fillér
Kiadása 138 24 „

tiszta maradvány: 190 96 fillér

Ezen összeghez felülfizetéseikkel hozzájárultak: Farkas Ábrahám és Farkas Zoltán 9—9 kor., Szabó József mézszáros, Frank Menyhért és Varga Lajos 4—4 kor., dr. Kovács László, Zsuffa Kálmán és Hollósy József 3—3 kor., K. Szabó József, László János, özv. Bodon Gyuláné, id. Rábely Miklós, Miskolczy Lajos, özv. Szontagh Károlyné és Konyha Béla 2—2 kor., Tarjányi Lajos, Rábely Károly, Tomesányi Gyula, N. N., Bandy Gyula, Tarjányi Béla, Zsigmond Elek, Lengyel István, Zachar Endre, Horváth György, Vasko István, Farkas Béla, Bód Béla, Lefkovits Ferencz, Schulhof Pál, Uhrin János id., Harnicsár Lajos, Soós Ebercz építész, ifj. Csordás János, Káposztási László, Káposztás Lajos, Tiegerman N., ifj. Simon János és Steiner Bernát 1—1 kor., Hruska Rezső 60 fill., Tóth Gusztáv 50 fill., Sulik Andor és Susztek N. 40—40 fillér, N. N., Hank N., N. N. N. N., N. N. 20—20 fillért. A szives felülfizetésekért, valamint a rendezőifjúság körültekintő és figyelmes közremunkálásaért hálás köszönetét nyilvánítja az egyesület nevében

Rimaszombat, 1904. aug. 9.

Kovács István, pénztáros.

Hirdetmény.

A „**Putnoki Takarékpénztár**“ t. részvényeseinek van szerencsénk tudomására, hozni, hogy intézeti részvényeinkre a „**Magyar Pénztintézetek Országos Szövetsége részvénytársaság**“ legelőnyösebb feltételek mellett kölesönt nyujt. — A részvények intézetünk utján, vagy közvetlenül a „Magyar Pénztintézetek Országos Szövetsége részvénytársaság“-nál (Budapest, Báthory-utca 4.) nyujthatók be.

Putnok, 1904. július 26

2-2

Az Igazgatóság.

Hirdetmény.

252. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti ker. és váltó kir. törvényszék 1903. évi 102037. számú végzése következtében **dr. Burger Arpád** ügyvéd által képviselt **Első magyar gazdasági gépgyár r. t.** javára **Bodnár István** eszaki lakos ellen 1446 korona 14 fillér s járuléka erejéig 1903 évi december hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2466 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvas marhák, lovak, szekerek, szeckavágó, szobabeli butorok nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1903 évi V. 444/4. sz. végzése folytán 333 korona 23 fillér tőkekövetelés, ennek 1902 évi december hó 1 ső napjától járó 6%-os kamatai, 1/3%-os váltódíj és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Csizben alperesnél leendő eszöklésére **1904 évi augusztus hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el fognak adatulni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1904. évi július hó 30-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Halálozás. Vármegyénkben széles körökben ismert **Fischer Gyula** tornallyai kir. postamester, ki Tornallyán és vidékén általában szeretetnek és becsülésnek örvendett, 63 éves korában Stoósz-fürdőben f. hó 3-ikán elhunyt. Temetése Tornallyán f. hó 6-án nagy részvét mellett ment végbe. A család a következő jelentést adta ki a gyászról: „Özv. Fischer Gyuláné szül. Rik Alice mirt hitves, gyermekei: Irén férjezett Szakall Gyuláné, Alice, Ilonka férjezett dr. Posgay Lajosné és Margit; vejei: Szakall Gyula és dr. Posgay Lajos, unokái: Szakall Géza, Irénke és Piroška az összes többi rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a drága jó férj, a legszeretőbb apa, após és nagyapa, jó rokon **Fischer Gyula** m. kir. postamester, a tornallyai takarékpénztár igazgatósági tagja f. évi augusztus hó 3-án este 9 órakor Stoósz-fürdőben, munkás életének 63-ik, boldog házasságának 33-ik évében rövid szenvedés után kilehelé nemes lelkét. A megboldogult drága tetei f. hó 6-án Tornallyán d. e. 10 órakor az ág. hitv. ev. egyház gyászszertartása szerint kísérik örök nyugvó helyére. — Tornallya, 1904. augusztus 5. — Aldás és béke lengjen drága hamvai felett!“

Elhalasztott államosítás A vallás- és közoktatásügyi miniszter a felsőajói ág. h. ev. elemi népiskolának állami kezelés alá vételét egy évvel későbbre halasztotta.

Halálozás. Özv. **Sarlay Pálné** ajnácskői birtokosnőt és családját újabb gyász szomorította meg. A tisztességes 1 éves kis unokája, **Prileszky István** vezérkari százados Klári nevű leánykaja mult heten Ajnácskón meghalt. Ott helyezték hült tetemét a családi sírboltba.

A F. M. K. E. közgyűlése A Felvidéki Magyar közművelődési egyesület XXII. évi rendes közgyűlését 1904. augusztus 23-án tartja meg Breznóbánya sz. kir. városban. A gyűlés után a közgyűlés tagjainak egy része az új garami vasuton kirándulást tesz, megtekintik a garami, pohorellai vasgyárt. onnan kocsikon a dobosai jégbarlangba mennek, s megnézik vármegyénk e kiváló nevezetességét

Jótékonycélú műkedvelői előadás. A tamásfalai „Petőfi-egylet“ folyó hó 14-én vasárnap esti 8 órakor saját helyisége udvarán egy felépítendő nyári szinkör alapja javára színielőadást rendez, melyen „A cigány“-t, Szigligethi régi kitűnő színművét adják elő. Az előadást táncmulatság követi. Kedvezőtlen idő esetén augusztus 15-én tartják meg az előadást.

A megyei közpörház mult évi forgalmáról és működéséről dr. **Löcherer Tamás** igazgató főorvos a kimutatást összeállította önálló füzetben. A mult évben összesen 1417 egyént ápoltak a körházban 43362 ápolási napon át. Ezek közül gyógyult 920, javult 192, nem gyógyult 67, meghalt 127, (haldokolva hozott be 7) 1904-re ápolás alatt maradt 111. Mult évben 126 nagyobb műtétet végeztek, ezek közül gyógyult 93, javult 28, gyógyulatlán 4, meghalt 1. A műtétet dr. **Löcherer** igazgató, dr. **Szabó** és dr. **Kármán** osztályos orvosok a dr. **Meskö** megyei főorvos segédkezésével végezték.

Nyári mulatság Nagyrőczen. A nagyrőcsei önkéntes tűzoltó-egylet saját pénztára javára folyó hó 20-án a városi fürdőkerben nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 3 órakor. Belépti-díj személyenkint 1 kor., családjegy 2 kor. 40 fillér.

Az állami gyermekmenhely építése serényen halad előre s a főépületeken már a falak fel lesznek huzva néhány nap alatt. Ha az időjárás nem zavarja meg az építést — szeptember hó közepéig az összes épületek tető alá kerülnek. Pitta Lipót építész a munkálatokat személyesen vezeti és ellenőrzi. Már most is látható, hogy a szép magas épületek mennyre fogják emelni és csinósítani a város e külső részének képét.

Szerencsétlenség a gépnél. Poszobán folyó hó 8-án csaknem áldozata lett a gondatlanságnak **Kovács Juli** 7 éves kis leány, kit a munkában lévő eszplógép öszszezuzott. A leány apja Sajóvámoson gépelt már két hét óta, anyja kétszer elvitte a gyereket a géptől, de a kis leány mégis oda került s ruhácskáját bekapta a fogaskerek, bal karját teljesen összeroncsolta, s teste több részén súlyos zuzódásokat és sebeket szenvedett. — Putnokon kapott orvosi segélyt a szerencsétlenül járt leányka, s 10-ikén beszállították az itteni közpörházba.

Kigyók a Rimában. Nagy riadalmat keltett a szabad Rimában fürdőzők — különösen a hölgyek — között, hogy egy pár tarka ártatlan vízi sikkót láttak a Rimában. Megnyugtattuk őket, hogy ezek egyáltalán nem mérges kigyók s a nagy szárazság és vízhiány folytán csoportosultak össze a Rimában.

Büzösek az utcák. Általános a panasz, hogy egyes utcákat valósággal türhetetlen büzzel áraszt el az oda kiöntött mosadék víz. Felkérjük az illetékes hatóság figyelmét, hogy ez irányban sürgősen és erélyesen intézkedjék, esetleg valami előterjesztést tegyen a városi tanácsnál.

Kegyetlen férj. Zacsok Péter vereskői tehenészt feleségével **Mangéta** Borbálával nem valami jó viszonyban élt, mert az asszony folyton ivott, s urát is elhagyogatta úgy, hogy ezért a férj nem egyszer jól eldöngötte a feleségét. Most f. hó 3-án is azt hallotta Zacsok, hogy a felesége Sumjácson iszik, s már nagyon részeg; 4-én reggel utána ment tehát s leherezolta az asszonyt Vereskőre, hol bezárta az istállóba és összerugdosta, s hasábfával úgy össze-vissza verte, hogy az asszony rövid idő múlva meghalt. A bíróság elrendelte a boncolást, mely f. hó 6-án Sumjácson, hová a hullát felszállította a tettes A vizsgálatot megindították s Zacsokot a nagyrőcsei járásbíróhoz bekísérték.

Anyakönyvi kimutatás A rimaszombati áll. anyakönyvi hivatalnál, július hóban, a következő születési-, házassági- és halálozási esetek jelentettek be. — Született: fiú 5, leány 6, összesen 11. — Házasságot kötött: Tóth István és Vinis Janka vegyes vall., Matisz János és Szlipka Borbála egy. vall. — Elhaltak: Réthy Pál 73 éves, *Tözsér László 33 éves, Fancsalszki Sándor 6 hónapos, *Blátszki Károly 30 éves, *Kis Okos János 93 éves, *özv. Buck Jakabné 68 éves, Dombi Margit 3 hónapos, *özv. Kovács Józsefné 78 éves, *Marton János 42 éves, Schlésinger Regina 15 éves, *Lehotai László 18 éves, Pósa Mária 1 éves, Bedécs Géza 2 éves *Horváth Klára 37 éves, *Melich Gi-